

De Achtste is uit de Zeven - Nummer Drie

Daniël Twee

Jeff Pippenger

2023-09-17

De vraag die wij in dit artikel trachten op te lossen, is hoe de eerste vermelding van de koninkrijken van de Bijbelse profetie in Daniël hoofdstuk twee overeenstemt met de laatste vermelding van de koninkrijken van de Bijbelse profetie in Openbaring zeventien. Ik ben voornemens enkele vragen op te werpen over wat in het beeld van Nebukadnezar daadwerkelijk wordt geïdentificeerd, en over het standpunt van de pioniers dat hun geschiedenis het tijdstip vertegenwoordigde waarop de steen de voeten van het beeld zou treffen.

Zuster White stelt vast dat wij het punt hadden bereikt waarop „Gods heilige werk wordt voorgesteld door de voeten van het beeld waarin het ijzer met het modderige leem vermengd was”, hetgeen zij verder omschrijft als de „vermenging van kerkelijke en staatskundige machtsuitoefening”.

„Wij zijn gekomen tot een tijd waarin Gods heilige werk wordt voorgesteld door de voeten van het beeld, waarin het ijzer vermengd was met modderig leem. God heeft een volk, een uitverkoren volk, welks onderscheidingsvermogen geheiligd moet zijn, dat zich niet onheilig mag maken door hout, hooi en stoppelen op het fundament te leggen. Iedere ziel die trouw is aan de geboden van God, zal inzien dat het onderscheidende kenmerk van ons geloof de sabbat van de zevende dag is. Indien de overheid de sabbat zou eren zoals God heeft geboden, zou zij staan in de kracht van God en ter verdediging van het geloof dat eenmaal aan de heiligen is overgeleverd. Maar staatslieden zullen de onechte sabbat handhaven, en zij zullen hun godsdienstig geloof vermengen met de viering van dit kind van het pausdom, en het stellen boven de sabbat die de Heere heeft geheiligd en gezegend, die Hij heeft afgezonderd opdat de mens die heilig zou houden, als een teken tussen Hem en Zijn volk tot in duizend geslachten. De vermenging van kerkelijke en wereldlijke machtsuitoefening wordt voorgesteld door het ijzer en het leem. Deze vereniging verzwakt alle kracht van de kerken. Dit bekleden van de kerk met de macht van de staat zal kwade gevolgen hebben. De mensen zijn het punt van Gods lankmoedigheid bijna voorbijgegaan. Zij hebben hun kracht geïnvesteerd in de politiek en zich met het pausdom verenigd. Maar de tijd zal komen dat God hen zal straffen die Zijn wet krachteloos hebben gemaakt, en hun boze werk zal op henzelf terugvallen.” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 4, 1168.

De tijd waarin wij zijn gekomen, waarin Gods heilige werk kerkpolitiek en staatskunde vermengt, is een beschrijving van een voortschrijdende tijdsperiode. Zij zegt dat deze vermenging „alle kracht van de kerken verzwakt”, en dat zij „boze gevolgen zal teweegbrengen”, en dat „de tijd zal komen dat God hen zal straffen die Zijn wet krachteloos hebben gemaakt.”

De vermenging van kerk en staat die de kracht van de kerken verzwakt, is een beschrijving van de gemeente van Pergamos, waar de samensmelting van kerkpolitiek en staatsmanschap de afval

voorstelde die aan de openbaring van de mens der zonde voorafgaat. Pergamos en de keizer, die het compromis tussen het christendom en de afgoderij symboliseren, treden op in het vierde koninkrijk van Daniël twee. Dat compromis wordt in Daniël twee voorgesteld door het gebruik van het woord „leem”.

Gij, o koning, zaagt, en zie, een groot beeld. Dit grote beeld, welks glans uitnemend was, stond vóór u; en zijn aanblik was ontzagwekkend. Het hoofd van dit beeld was van fijn goud, zijn borst en zijn armen van zilver, zijn buik en zijn dijen van koper, zijn benen van ijzer, zijn voeten deels van ijzer en deels van leem. Gij zaagt toe, totdat er zonder handen een steen werd losgehouden, die het beeld trof aan zijn voeten, die van ijzer en leem waren, en ze verbrijzelde. Daniël 2:31–34.

Naarmate Daniëls uitleg voortgaat, is het niet langer „klei”, maar is het vuile of „modderige klei” geworden.

En dat gij de voeten en tenen gezien hebt, ten dele van pottenbakkersleem en ten dele van ijzer, het koninkrijk zal verdeeld zijn; maar er zal daarin iets zijn van de sterkte van het ijzer, omdat gij het ijzer vermengd gezien hebt met modderig leem. Daniël 2:41.

De zuivere klei, die de klei van de Pottenbakker was, verandert in modderige klei. God is de goddelijke Pottenbakker, en zijn werk is nooit modderig.

Maar nu, o HEERE, Gij zijt onze Vader; wij zijn het leem, en Gij onze Pottenbakker; en wij allen zijn het werk van Uw hand. Jesaja 64:8.

In de geschiedenis van het heidense Rome was de gemeente van Smyrna zuivere klei. In de geschiedenis van Pergamus, dat het vierde koninkrijk in Daniël twee is, verandert de klei in modderig leem. Wat in de tekst eerst eenvoudigweg als „klei” wordt genoemd, en daarna als „pottenbakkersklei”, verandert in „modderig leem” naarmate de uitlegging voortgaat. In Pergamus werd die verandering voltrokken om de weg te banen voor Thyatira, ofwel pauselijk Rome. De verandering van „klei” in „modderig leem” is de afval die de weg bereidt voor Thyatira, welke Paulus in de Tweede brief aan de Thessalonicenzen aanduidt als de „afval eerst”.

De Millerieten konden niet verder zien dan het vierde koninkrijk van Rome en verwachtten dat de wederkomst van Christus de volgende profetische gebeurtenis zou zijn, want de steen die de voeten van het beeld treft, vertegenwoordigt de wederkomst. Maar richtte Christus in 1798 een koninkrijk op? Hij kwam op 22 oktober 1844 inderdaad in het Heilige der Heiligen om een koninkrijk te ontvangen, maar werd het toen opgericht?

Het antwoord op de eerste van die twee vragen is dat Christus Zijn eeuwigdurend koninkrijk niet heeft opgericht in 1798. Ook op de tweede vraag, namelijk of Christus op 22 oktober 1844 Zijn eeuwigdurend koninkrijk heeft opgericht, luidt het antwoord nee.

Werd er in de tijd van het heidense Rome een koninkrijk opgericht? Ik vraag dit omdat de pioniers het vierde koninkrijk opvatten als zowel het heidense als het pauselijke Rome, hetgeen 1798 aanwijst als de afsluiting van het vierde koninkrijk, wanneer Christus een eeuwigdurend koninkrijk zou oprichten. Maar het boek Openbaring duidt vier koninkrijken aan die op het heidense Rome

volgen.

Indien het vierde koninkrijk van ijzer in Daniël twee eenvoudig het heidense Rome vertegenwoordigt, waarbij het compromis van Constantijn wordt voorgesteld doordat de klei tot modderig leem wordt, heeft Christus dan in die geschiedenis een koninkrijk opgericht? Het antwoord is ja. Aan het kruis, dat de geschiedenis van Pergamum is, niet van Thyatira, heeft Christus Zijn koninkrijk van „genade” opgericht. Aan het kruis werd een eeuwigdurend koninkrijk opgericht, en de troon van dat koninkrijk is een type van een troon die gedurende de late regen wordt opgericht. Die troon van de late regen vertegenwoordigt Zijn koninkrijk van „heerlijkheid.”

“De aankondiging die door de discipelen in de naam van de Heere was gedaan, was in elk opzicht juist, en de gebeurtenissen waarnaar zij verwees, vonden toen reeds plaats. ‘De tijd is vervuld en het Koninkrijk Gods is nabijgekomen,’ was hun boodschap. Bij het verstrijken van ‘de tijd’—de negenenzestig weken van Daniël 9, die zich zouden uitstrekken tot aan de Messias, ‘de Gezalfde’—had Christus na Zijn doop door Johannes in de Jordaan de zalving van de Geest ontvangen. En het ‘Koninkrijk Gods’ dat zij als nabijgekomen hadden verkondigd, werd gevestigd door de dood van Christus. Dit koninkrijk was niet, zoals men hun had leren geloven, een aards rijk. Evenmin was het dat toekomstige, onsterfelijke koninkrijk dat zal worden opgericht wanneer ‘het koningschap, de heerschappij en de grootheid van de koninkrijken onder de ganse hemel gegeven zullen worden aan het volk van de heiligen des Allerhoogsten;’ dat eeuwige koninkrijk, waarin ‘alle heerschappijen Hem zullen dienen en gehoorzamen.’ Daniël 7:27. Zoals deze uitdrukking in de Bijbel wordt gebruikt, dient ‘Koninkrijk Gods’ ter aanduiding van zowel het koninkrijk der genade als het koninkrijk der heerlijkheid. Het koninkrijk der genade wordt door Paulus in de Brief aan de Hebreeënen voor ogen gesteld. Nadat hij op Christus heeft gewezen, de medelijdende Middelaar die ‘medelijden kan hebben met onze zwakheden,’ zegt de apostel: ‘Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot de troon der genade, opdat wij barmhartigheid verkrijgen en genade vinden.’ Hebreeënen 4:15, 16. De troon der genade vertegenwoordigt het koninkrijk der genade; want het bestaan van een troon veronderstelt het bestaan van een koninkrijk. In veel van Zijn gelijkenissen gebruikt Christus de uitdrukking ‘het Koninkrijk der hemelen’ om het werk van de goddelijke genade in de harten van de mensen aan te duiden.”

„De troon der heerlijkheid vertegenwoordigt dus het koninkrijk der heerlijkheid; en naar dit koninkrijk wordt verwezen in de woorden van de Heiland: ‘Wanneer de Zoon des mensen zal komen in Zijn heerlijkheid, en al de heilige engelen met Hem, dan zal Hij plaatsnemen op de troon Zijner heerlijkheid; en vóór Hem zullen alle volken bijeenvergaderd worden.’ Mattheüs 25:31, 32. Dit koninkrijk is nog toekomstig. Het zal niet worden opgericht vóór de tweede komst van Christus.

„Het koninkrijk der genade werd onmiddellijk na de val van de mens ingesteld, toen een plan werd ontworpen voor de verlossing van het schuldig menselijk geslacht. Toen bestond het in het voornemen en door de belofte van God; en door het geloof konden mensen de onderdanen ervan worden. Toch werd het niet daadwerkelijk opgericht vóór de dood van Christus. Zelfs nadat de Heiland Zijn aardse zending had aanvaard, had Hij, vermoeid door de halsstarrigheid en ondankbaarheid van de mensen, zich nog kunnen terugtrekken van het offer van Golgotha.

In Gethsémané beefde de beker van het wee in Zijn hand. Zelfs toen had Hij het bloedige zweet van Zijn voorhoofd kunnen wissen en het schuldig menselijk geslacht aan zijn ongerechtigheid kunnen overlaten om daarin om te komen. Indien Hij dit had gedaan, zou er geen verlossing voor gevallen mensen hebben kunnen zijn. Maar toen de Heiland Zijn leven gaf en met Zijn laatste adem uitriep: 'Het is volbracht,' toen werd de vervulling van het verlossingsplan verzekerd. De belofte van zaligheid, aan het zondige paar in Eden gedaan, werd bekrachtigd. Het koninkrijk der genade, dat tevoren door de belofte van God had bestaan, werd toen opgericht." The Great Controversy, 347.

Christus heeft in de profetische geschiedenis van het heidense Rome wel degelijk een eeuwig koninkrijk opgericht, niet aan het einde van het pauselijke Rome. Hij richt ook Zijn koninkrijk der heerlijkheid op bij Zijn Wederkomst, hetgeen de geschiedenis van de late regen omvat, wanneer de vier winden van de islam worden losgelaten.

„De late regen komt over hen die rein zijn—dan zullen allen die ontvangen, zoals voorheen."

„Wanneer de vier engelen loslaten, zal Christus Zijn koninkrijk oprichten. Niemand ontvangt de late regen behalve zij die alles doen wat zij kunnen. Christus zou ons helpen. Allen zouden overwinnaars kunnen zijn door de genade van God, door het bloed van Jezus. De gehele hemel is betrokken bij het werk. Engelen zijn erin geïnteresseerd." Spalding and Magan, 3.

Wanneer de vier winden worden losgelaten, richt Christus Zijn koninkrijk op. Zowel de late regen als het loslaten van de vier winden stellen voortschrijdende gebeurtenissen voor, en geen van beide stelt een tijdstip voor. De vier winden stellen de islam voor.

„Engelen houden de vier winden vast, voorgesteld als een verwoed paard dat tracht los te breken en over het aangezicht der gehele aarde heen te stormen, terwijl het verwoesting en dood op zijn weg met zich voert.

„Zullen wij slapen op de uiterste grens van de eeuwige wereld? Zullen wij dof en koud en dood zijn? O, dat wij in onze gemeenten de Geest en adem van God in Zijn volk ingeblazen mochten hebben, opdat zij op hun voeten zouden staan en leven. Wij moeten inzien dat de weg smal is en de poort eng. Maar wanneer wij door de enge poort gaan, is haar wijde zonder grens." Manuscript Releases, deel 20, 217.

De engelen houden het woedende paard van de islam tegen, dat tracht los te breken en dood en verwoesting op zijn weg mee te voeren, in de tijdsperiode waarin de Geest van God over Gods volk wordt uitgeblazen. Dan gaan zij op hun voeten staan en leven. Voordat de Geest over hen wordt uitgeblazen, is Gods volk dood, want de adem van de Geest doet hen opstaan en leven. Wanneer zuster White zegt dat wij nu zijn gekomen tot een tijd waarin de voeten van het beeld, vermengd met ijzer en modderig leem, de vereniging van kerk en staat voorstellen, lag de uitstorting van de late regen nog in de toekomst.

„De late regen zal neerdalen op het volk van God. Een machtige engel zal neerdalen uit de hemel, en de gehele aarde zal verlicht worden met zijn heerlijkheid." Review and Herald, 21 april 1891.

Er zijn twee stemmen in Openbaring achttien.

„Toen Jezus Zijn openbare bediening begon, reinigde Hij de Tempel van zijn heiligschennende ontwijding. Onder de laatste daden van Zijn bediening was de tweede reiniging van de Tempel. Zo worden in het laatste werk ter waarschuwing van de wereld twee onderscheiden oproepen tot de kerken gedaan.” Selected Messages, boek 2, 118.

De eerste stem is een wekroep voor Gods volk; de tweede stem is de wekroep voor Gods andere kinderen, die zich nog steeds in Babylon bevinden.

„Er is een wereld die ligt in goddeloosheid, in misleiding en in waan, in de diepe schaduw van de dood,—in slaap, in slaap. Wie gevoelen zielen nood om hen te wekken? Welke stem kan hen bereiken? Mijn gedachten worden gevoerd naar de toekomst, wanneer het sein zal worden gegeven: ‘Zie, de Bruidegom komt; gaat uit Hem tegemoet.’ Maar sommigen zullen hebben getalmd om de olie te verkrijgen ter aanvulling van hun lampen, en te laat zullen zij ontdekken dat karakter, voorgesteld door de olie, niet overdraagbaar is.” Bible Echo, 4 mei 1896.

In de passage werden twee vragen gesteld. Wie verkeren in zielsbenauwdheid om hen wakker te schudden? Welke stem kan hen bereiken?

De „stem” die de wereld doet ontwaken, is de tweede stem van Openbaring achttien, die Gods andere kudde uit Babylon roept. Zowel Gods volk als de wereld moeten door de Middernachtsroep worden gewekt, die eenvoudigweg een ander symbool is van de late regen.

Hadden de Millerieten gelijk toen zij vaststelden dat Christus in de dagen van het vierde koninkrijk een eeuwig koninkrijk zou oprichten? Ja.

Hij heeft Zijn koninkrijk van „genade” aan het kruis opgericht, tijdens de geschiedenis van het vierde koninkrijk van de bijbelse profetie. Dat koninkrijk was het heidense Rome. Wordt in Daniël twee de afval die aan de gemeente van Thyatira voorafgaat, uitgebeeld? Ja, want de klei, die Gods volk voorstelt, veranderde van klei in modderig leem. Waar bevindt Thyatira zich dan in het beeld? Of bevindt het zich zelfs wel in het beeld? Het wordt in het beeld voorgesteld, en Nebukadnezar werpt licht op dat feit wanneer hij in hoofdstuk vier van Daniël het toppunt van zijn trotse hoogmoed bereikt.

De koning nam het woord en zei: Is dit niet het grote Babel, dat ik gebouwd heb tot woonplaats van het koninkrijk, door de macht van mijn kracht en tot eer van mijn majesteit? Daniël 4:30.

Vlak vóór Nebukadnezars oordeel van tweeduizend vijfhonderd en twintig dagen, waarin hij leefde als een dier van het veld, toonde hij zijn trots door de vraag te stellen of hij het koninkrijk, dat het grote Babylon is, al dan niet had gebouwd. Op het voorhoofd van de hoer van Openbaring zeventien staat geschreven: „**VERBORGENHEID, HET GROTE BABYLON, DE MOEDER DER HOERERIJEN EN DER GRUWELEN DER AARDE.**” De Roomse kerk is, zoals zuster White haar noemt, het Grote Babylon. Het gouden hoofd in het beeld stelt het letterlijke Babylon voor en vertegenwoordigt ook het geestelijke Babylon, het vijfde koninkrijk van de Bijbelse profetie, dat de unieke eigenschap bezit de macht te zijn die een dodelijke wond ontving. In Jesaja drieëntwintig zou de pauselijke macht, voorgesteld als Tyrus, zeventig jaren lang vergeten worden,

gelijk de dagen van één koning. Het letterlijke Babylon, voorgesteld door Nebukadnezar, ontving eveneens een dodelijke wond, die werd genezen toen Nebukadnezar voor tweeduizend vijfhonderd en twintig dagen uit zijn koninkrijk werd verbannen. Het letterlijke grote Babylon was een type van het geestelijke grote Babylon, en van beide werd hun koninkrijk tijdelijk weggenomen en daarna hersteld. De hoer van Openbaring zeventien had geen zilveren beker in haar hand, noch een koperen of ijzeren beker; zij had een gouden beker.

En de vrouw was bekleed met purper en scharlaken, en getooid met goud en kostbare stenen en parels, terwijl zij in haar hand een gouden beker had, vol gruwelen en onreinheid van haar hoererij. Openbaring 17:4.

Goud vertegenwoordigde het letterlijke Babylon en het vertegenwoordigt ook het geestelijke Babylon, het vijfde koninkrijk van de Bijbelse profetie, dat in 1798 een dodelijke wond ontving, toen het zesde koninkrijk van de Bijbelse profetie de troon besteedde. Het letterlijke Babylon in het beeld werd gevolgd door een zilveren koninkrijk dat uit twee machten bestond, de Meden en de Perzen, en de Perzische hoorn in Daniël acht kwam het laatst op en was hoger. Darius de Meder was de eerste hoorn, en zijn generaal, Cyrus, was een Pers die uiteindelijk aan de macht zou komen na de Medische koning Darius.

Kores was een type van Christus, die het proces zou beginnen om Gods volk uit de gevangenschap te bevrijden. Het Medo-Perzische rijk vertegenwoordigt het zesde koninkrijk van de Bijbelse profetie, namelijk de Verenigde Staten. De Verenigde Staten hebben twee horens, die het republicanisme en het protestantisme vertegenwoordigen. Darius vertegenwoordigt de republikeinse horen van de Verenigde Staten en Kores vertegenwoordigt de horen van het protestantisme. Zoals Kores het proces begon om Gods volk te bevrijden teneinde Jeruzalem en de tempel te herbouwen, zo waren de Verenigde Staten het land dat werd opgericht om de gevangenen uit de gevangenschap van geestelijk Babylon te bevrijden, opdat de geestelijke tempel zou worden opgericht, waarvan de Millerieten het fundament legden. De letterlijke gevangenschap in Babylon, die zeventig jaar duurde, was een type van de gevangenschap in het geestelijke Babylon gedurende twaalfhonderd zestig jaar. De Verenigde Staten zijn de schouders van zilver in het beeld van Nebukadnezar.

Het derde koninkrijk van koper was Griekenland, dat een wereldwijd koninkrijk voorstelt. Dat koninkrijk is de Verenigde Naties, dat in Openbaring zeventien het koninkrijk was dat in 1798 nog niet gekomen was. De tien koningen van Openbaring zeventien stemmen erin toe hun koninkrijk aan het pausdom te geven, het achtste koninkrijk, dat uit de zeven is. Zij sluiten deze overeenkomst omdat zij daartoe door de Verenigde Staten worden gedwongen, en omdat de wereld wordt verwoest door de „vier winden” van de islam, die worden losgelaten gedurende de tijd van de late regen, die volledig begint te worden uitgestort bij de zondagwet in de Verenigde Staten.

Bij de zondagwet in de Verenigde Staten richt God Zijn koninkrijk van „heerlijkheid” op, terwijl Hij Zijn volk verheft als een banier om Gods andere kinderen uit Babylon te roepen. Zo komt de hoorn van het protestantisme het laatst op en is hij hoger dan de eerste, in overeenstemming met de twee hoornen van Medo-Perzië. Zodra de Verenigde Naties ermee instemmen de heerschappij over

de wereld aan het pausdom over te dragen, worden de vier winden van de islam losgelaten en wordt het wereldwijde koninkrijk geconfronteerd met de oorlogvoering die volgde op de dood van de eerste hoorn van Griekenland, die werd verbroken en vier hoornen voortbracht.

Wanneer het beeld de voeten van ijzer (staatsbestuur) en leemachtig klei (kerkelijk bestuur) en de tien tenen (tien koningen) bereikt, treft de steen die zonder handen uit de berg is gehouwen de voeten van het beeld. De Millerieten stemden overeen met het beeld van Daniël, voor zover zij vanuit hun gezichtspunt in de profetische geschiedenis daarmee konden overeenstemmen. Maar de Alfa en de Omega beeldt altijd het einde af door middel van het begin, en de vier koninkrijken van het beeld van Nebukadnezar vertegenwoordigen vier letterlijke koninkrijken die hun geestelijke tegenhangers aan het einde van de wereld uitbeelden.

Bij de koninkrijken van de geschiedenis komt Rome als achtste op en is uit de zeven. In Daniël zeven komt Rome als achtste op en is uit de zeven. In Daniël acht komt Rome als achtste op en is uit de zeven. In Openbaring zeventien komt Rome als achtste op en is uit de zeven. In Daniël twee, dat de eerste vermelding van de koninkrijken van de Bijbelse profetie vertegenwoordigt, komt het moderne geestelijke Rome als achtste op en is uit de zeven. De eerste (Alpha) illustratie van de koninkrijken van de Bijbelse profetie identificeert de laatste (Omega).

„Wij zijn gekomen in een tijd waarin Gods heilige werk wordt voorgesteld door de voeten van het beeld, waarin het ijzer met modderig leem vermengd was. God heeft een volk, een uitverkoren volk, welks onderscheidingsvermogen geheiligd moet zijn, dat zich niet mag ontheiligen door hout, hooi en stoppelen op het fundament te leggen. Iedere ziel die trouw is aan de geboden van God, zal zien dat het kenmerkende onderscheid van ons geloof de sabbat van de zevende dag is. Indien de regering de sabbat zou eren zoals God heeft geboden, dan zou zij staan in de kracht van God en ter verdediging van het geloof dat eenmaal aan de heiligen is overgeleverd. Maar staatslieden zullen de onechte sabbat handhaven en hun godsdienstig geloof vermengen met de viering van dit kind van het pausdom, door haar te verheffen boven de sabbat die de Heere heeft geheiligd en gezegend, die Hij heeft afgezonderd opdat de mens die heilig zou houden, als een teken tussen Hem en Zijn volk, tot in duizend geslachten. De vermenging van kerkelijke en staatskundige macht wordt voorgesteld door het ijzer en het leem. Deze vereniging verzwakt alle kracht van de kerken. Dit bekleden van de kerk met de macht van de staat zal kwade gevolgen teweegbrengen. Mensen zijn bijna het punt van Gods lankmoedigheid voorbijgegaan. Zij hebben hun kracht in de politiek gesteld en zich met het pausdom verenigd. Maar de tijd zal komen dat God hen zal straffen die Zijn wet krachteloos hebben gemaakt, en hun boze werk zal op henzelf terugvallen.” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, deel 4, 1168.

De Alfa en de Omega heeft het juiste pioniersbegrip van Daniël 2 „nieuw” gemaakt.

En Hij die op de troon zat, zei: Zie, Ik maak alle dingen nieuw. En Hij zei tot mij: Schrijf, want deze woorden zijn waarachtig en getrouw. En Hij zei tot mij: Het is geschied. Ik ben de Alfa en de Omega, het begin en het einde. Ik zal hem die dorst heeft om niet geven uit de bron van het water des levens. Openbaring 21:5, 6.